

NECESAR DE INVESTIȚII

Gradul de penetrare al plăților electronice trebuie majorat

Asociația Română a Băncilor apreciază că trebuie menținută capacitatea instituțiilor de credit de a continua investițiile în infrastructură pentru creșterea gradului de penetrare al plăților electronice. În România, gradul de penetrare al plăților electronice este de 6% în piața de retail, față de o medie europeană de 30%. Tranzacțiile cu numerar în piața de retail sunt preponderente în România.

Florin Dănescu
Președinte Executiv Asociația
Română a Băncilor

Tranzacțiile cu numerar ocupă o pondere de 94% din totalul operațiunilor de plată de retail la nivelul anului 2013, în timp ce tranzacțiile de plată cu cardul reprezintă 5% pentru țările din Europa de Est precum Cehia, Ungaria, Polonia și România, potrivit unui raport publicat de Autoritatea Bancară Europeană „Consumer trends – report 2014”. În țări precum Austria, Danemarca, Franța, Germania, Grecia și Italia, tranzacțiile cu numerar ocupă o pondere de 68% din totalul operațiunilor de plată la nivelul anului 2013, în timp ce tranzacțiile de plată cu cardul reprezintă 22%, restul fiind plăți prin sisteme de decontare (9%) și alte tipuri (1%). În România, numărul de carduri valide în circulație cu funcție de numerar este de 14,13 milioane, din care 11,91 milioane sunt cu funcție de debit și 2,22 milioane cu funcție de credit. Numărul de ATM existente în țară este de 10.772, iar numărul de POS de 128.043.

Comunitatea bancară apreciază măsurile care vizează reducerea evaziunii fiscale și a economiei subterane prin creșterea gradului de utilizare a cardurilor, în detrimentul numerarului. Din această perspectivă, considerăm că orice inițiativă legislativă ar trebui să țină cont de condițiile

specifice la nivel național, și anume: utilizarea cu preponderență a numerarului pentru plata bunurilor și serviciilor, gradul scăzut de bancarizare și nivelul redus al salariului mediu în România.

Proiectul de lege care prevede plafonarea plăților în numerar și limitarea comisioanelor interbancare la tranzacțiile prin carduri a fost recent aprobat de Guvern și transmis Parlamentului spre adoptare. Actul limitează comisioanele interbancare la 0,2% pentru cardurile de debit și 0,3% pentru cele de credit.

Asociația Română a Băncilor apreciază că ar trebui efectuată o analiză a nivelului de acceptare a plăților cu cardul și a gradului de utilizare coroborate cu costurile de dezvoltare, având în vedere climatul economic general al României. Pentru dezbaterile care ar trebui să urmeze în Parlament, comunitatea bancară susține aplicarea unui alt nivel al comisioanelor, astfel încât să permită băncilor efectuarea de investiții pentru creșterea gradului de penetrare al plăților electronice coroborat cu măsuri pentru implementarea treptată. În țările Uniunii Europene, nivelul comisioanelor de interschimb este diferit, în funcție de dezvoltarea economică, rețeaua de acceptare și gradul de maturitate al pieței. Stabilirea unui prag de comisionare la nivelul României trebuie să aibă în vedere realitatea economică și dezvoltarea pieței locale, cu consultarea prealabilă a Băncii Naționale a României. În România, nivelul redus al plăților cu cardul nu are drept cauză principală comisionul de interschimb, ci specificul societății românești, care din acest punct de vedere – din rațiuni istorice, culturale și economice – este o societate bazată pe numerar.

Limitarea comisioanelor interbancare, de la nivelul actual de 0,8%-1% la 0,2%, respectiv 0,3%, ar trebui să țină cont de forma finală a regle-

mentării care este în discuție la nivel european și nicidecum să se aplice cu mult timp înainte, pentru că nu face decât să amplifice decalajul.

Propunerea de Regulament european prevede o perioadă de tranziție de 1-2 ani ca plafoanele stabilite pentru operațiunile cu cardul de credit/debit să devină obligatorii. Apreciam că o asemenea perioadă de tranziție este necesară și în România, pentru a asigura implementarea în bune condiții a noilor reglementări.

Pentru a menține capacitatea investițională prin păstrarea nivelului actual al veniturilor, băncile s-ar putea vedea nevoite să mărească costurile la anumite servicii aferente produselor de tip card. Impactul final negativ va fi resimțit de clienții deținători de carduri. În schimb, dacă privim din perspectiva comercianților, este foarte puțin probabil ca reducerea comisionului de interschimb să determine o reducere a prețului de raft. Prețul de raft nu este stabilit ca urmare a costurilor pe care comerciantul le are cu comisionul de interschimb, de vreme ce plățile cu cardul reprezintă doar 5% din totalul plăților în piața de retail din România. În plus, întrucât activitatea de acceptare este, în general, la limita profitabilității, iar activitatea de emitere va fi afectată de o contracție a veniturilor, reducerea comisioanelor de interschimb nu înseamnă neapărat diminuarea cu același cuantum a comisionului pe care banca îl practică în relația cu comercianții proprii. În concluzie, măsura propusă de reducere a comisioanelor va avea efectul opus prin descurajarea pieței cardurilor.

Apreciam că ar trebui adoptate măsuri de încurajare a investițiilor în tehnologie și nu cele de amplificare a decalajului între România și statele din Vest, comunitatea bancară mizând pe etapizarea pașilor care prevăd limitarea comisioanelor.

ECHIVALENȚĂ

Clienții bancari educați înseamnă stabilitatea sistemului

Mentținerea disciplinei financiare este o condiție sine qua non pentru păstrarea stabilității sistemului bancar. Rata creditelor neperformante produsă de actorii economiei reale, de 22,55% la luna februarie 2014, afectează indicatorii de performanță ai băncilor, în special în relația cu investitorii, care pot interpreta defavorabil stabilitatea și credibilitatea sistemului bancar. Necesarul sporit de provizioane pentru acoperirea pierderilor afectează profitabilitatea și creditarea.

Gabriela Folcuț
Președinte Comisia de Comunicare
Asociația Română a Băncilor

Direcționarea banilor în creditare este afectată de lipsa de încredere, în condițiile în care, până acum, 1 leu din 5 lei acordat prin credit nu s-a mai întors. Se perfectează cadrul prin care băncile vor proceda la eliminarea din bilanț a creditelor neperformante (write off) pentru care nu există așteptări rezonabile de recuperare, dar care sunt integral provizionate. Rata creditelor neperformante ajustată ar fi de 17,41% prin eliminarea din bilanț a creditelor neperformante integral provizionate.

Considerăm că ar trebui evitată orice propunere legislativă care ar afecta disciplina de creditare și unde aplicabilitatea legii depinde de buna credință, mai ales acum, când economia are nevoie de stabilitatea sistemului bancar și de resurse pentru creditare. „Opinia” unora de genul „lasă că băncile au bani, au de unde să plătească” ar trebui documentată. Rolul băncilor este de intermediar, grija acestora fiind plasamentele milioanele de deponenți, pe care le rulează în creditare. Nici de profitabilitate ridicată nu se poate vorbi. Sistemul bancar a marcat trei ani consecutivi de pierderi în perioada 2010-2012, în anul 2013 fiind înregistrat un profit redus. Vorbim de un

rezultat net de 110 milioane de euro, în condițiile în care băncile au intermediat prin credite echivalentul unei treimi din PIB-ul României.

Ar trebui schimbată optica. Acum tratăm efectul și nu cauza. Recâștigarea încrederii actorilor din mediul de business nu poate veni fără întărirea disciplinei financiare. Care poate fi gradul de realizare fără o educație financiară corespunzătoare? Pe zona consumatorilor, educația financiară precară înseamnă fie riscuri enorme asumate, fie exclusiune financiară și, implicit, socială.

În România, ponderea populației nebanarizate este de 52,3%, față de 0,6% în Austria, 0,8% în Germania și 1,3% în Franța, potrivit raportului „Consumer trends – 2014” publicat de Autoritatea Bancară Europeană.

Băncile sunt responsabile în sens pozitiv pentru cunoștințele de educație financiară pe care le-au dobândit românii care au ales să le treacă pragul.

Numărul persoanelor îndatorate la bănci și IFN este de 4,31 milioane, ceea ce înseamnă că 43% din populația activă este îndatorată. Soldul creditului acordat populației este de 23 miliarde euro. Vulnerabilitatea există. 30% din gospodăriile populației din România erau supraîndatorate în 2011, plasând țara noastră în extrema superioară alături de Bulgaria și Grecia, media la nivel UE fiind de 11,4% potrivit unui studiu al Comisiei Europene. 90% dintre respondenți au indicat factorii macroeconomici ca fiind determinanții principali pentru apariția supraîndatorării: șomajul, nivelul salariilor, evoluția cursului de schimb. Supraîndatorarea este o consecință a unui optimism exagerat, amplificat de anii de boom economic. În schimb, 20% din volumul creditelor totale acordate de bănci sunt restructurate.

Asociația Română a Băncilor este favorabilă

ideii de apropiere, de concentrare a atenției către client și de creștere a conștientizării. Educația financiară promovează o relație echilibrată între clienți și bănci, la nivel micro, iar la nivel macro clienții bancari educați asigură stabilitatea sistemului. Impactul pe termen lung al promovării educației financiare constă în reducerea numărului persoanelor excluse social, consumatori informați sistematic și protejați, schimbarea mentalității românilor în privința banilor ținuți „la saltea”, creșterea surselor de creditare care vor contribui la dezvoltarea economică a României și, implicit, la stabilitatea sistemului bancar.

Asistăm la o serie de reglementări europene care impun o mai mare transparență în activitatea de creditare și nu numai. Constrângerea prin reglementare este insuficientă fără o informare corespunzătoare, astfel că educația financiară și implicit conștientizarea ar trebui să câștige prioritate, abordarea proactivă fiind de altfel și pe ordinea de zi a întâlnirilor G20. Este necesară demararea unor programe naționale, prin implicarea statului, care să conducă la o înțelegere adecvată a fenomenului financiar bancar, după modelul din UK și Cehia. Educația financiară înseamnă responsabilizare.

Comunitatea bancară susține inițiativele și contribuie activ la îmbunătățirea nivelului de educație financiară bancară a consumatorilor. Obiectivul este dezvoltarea receptivității pentru domeniul financiar-bancar prin promovarea unor comportamente, crearea unor deprinderi și atitudini care permit asumarea responsabilităților de natură financiară. Prin eliminarea provocărilor aduse sistemului bancar, consumatorii vor putea beneficia de servicii bancare la prețuri competitive și companiile din România vor putea concura cât mai eficient posibil pe piețele externe.